

Politikk og landbruk 2013

Trine Hasvang Vaag

NORGES BONDELAG

Ambisjonene

Økt matproduksjon på norske ressurser!

- Jordbruksoppgjøret:
 - Vi skal oppnå et økonomisk resultat for bonden som skaper optimisme og begeistring
- Valg 2013:
 - Matentusiaster, venner av landbruket og hele matproduksjonskjeden skal stemme på de partiene som vil satse på næringa
 - Valgresultatet skal gi oss bedre politiske rammebetingelser i neste stortingsperiode

To hovedstrategier

- Jordbruksavtale 2013
- Landbruk på dagsorden før valget
 - Programprosess i partiene
 - synliggjøre forskjeller
 - modere det dårligste i høgrepertia sin landbrukspolitikk

Kampen om virkelighetsforståelsen....

Behov for avtale 2013

- Landbruket tjent med avtale
 - Inntektspolitikken skal videreutvikles
- R/G regjering behov for avtale
 - Sperregrenser og valg '13
 - APs vilje er nøkkelen
- Bondelaget ønsker avtale
 - Komme lenger en ”kronemessig lik utvikling....”

Tema for forhandlinger?

- Økonomisk ramme
- Mer om prosenttoll?
- Marked og produksjon
 - Prisuttak
 - To arbeidsgrupper
 - Distriktsprofilen i virkemiddelsystemet – omfordeling?
 - Volummodell for sau/lam og egg? (AMS)
 - To ekspertgrupper
 - Strategier for **økt kornproduksjon** – (+ FK egen utredning)
 - Strategier for **økt storfekjøttproduksjon**
 - Vekstmuligheter i grøntsektoren
 - Investeringsstøtte

Hva er løsningen?

- Ramma
 - Pris
 - Tilskudd
- Innretningen
 - Økt fokus på produksjon og kvalitet
 - Løfte de produksjonene som ligger lavest
- Investeringspakke
 - Fondsavsetninger
 - Investeringstilskudd
- Kunnskapsjordbruket

Markedet for kjøtt og egg

Prognose 2013, utarbeidet jan 2013

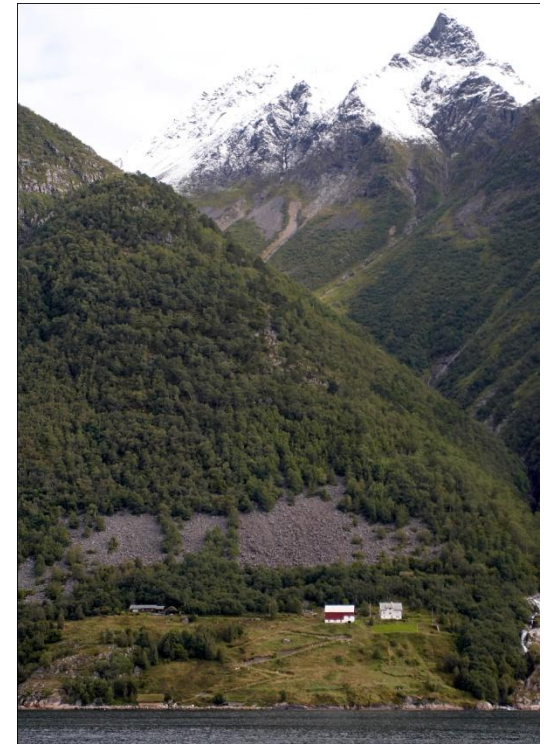
	Produksjon		Import- kvoter	Engrossalg		Balanse
	Tonn	Prosent	Tonn	Tonn	Prosent	
Storfe/ kalv	80 700	104	7600	98 500	101	-102 00
Sau/lam	23 400	105	1350	25 600	102	-850
Gris	132 000	100	2000	128 800	100	+5 200
Egg	59 900	103		5 8 900	101	+1 050

....distriktsprofilen i virkemidlene skal gjøres tydeligere

- Hva er tydeligere?
- Flere / færre ordninger med distriktsprofil?
- Større sprang i satser?
- Felles sonегrenser for flere ordninger?
- Målretting mot noen områder?
 - *”Utviklingen i deler av Agder og Telemark, kyst- og fjordstrøkene på Vestlandet, Nord-Norge og fjellområdene i Sør-Norge er særlig bekymringsfull.”* Meld. St. 9 (2011-2012)
-og hva er distrikt?
- Distriktpolitisk virkeområde vekstforhold?

Aktuelle indikatorer

- Utvikling i produksjon
 - Melkevolum
 - Storfekjøttvolum
 - Sau/lammekjøttvolum
- Utvikling i sysselsetting
- Utvikling i areal
- Rekruttering
- *Indikatorer knyttet til bosetting*
 - *Folketall*
 - *Totalsysselsetting*

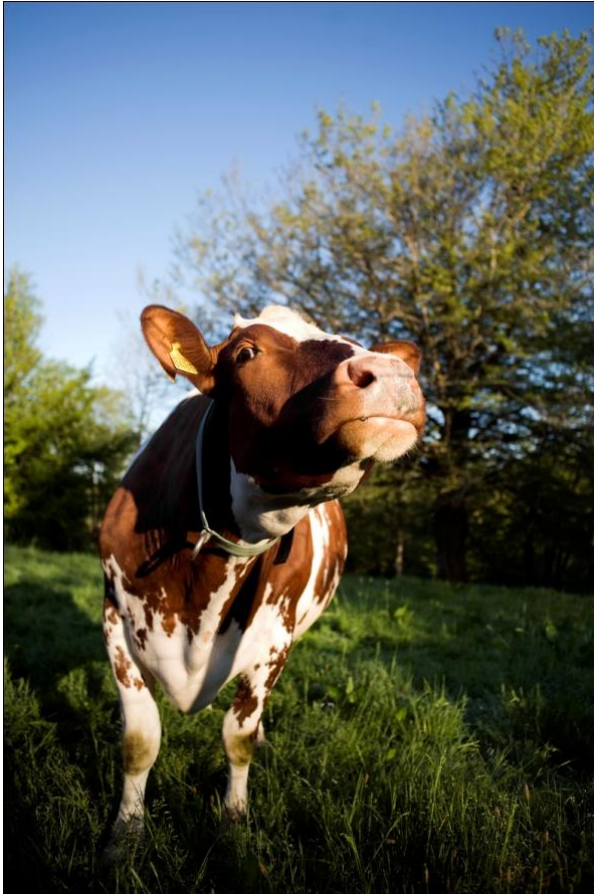

Problemstillinger

- Distriktpolitikken i landbruks- politikken går ut på å kompensere for driftsulemper. Skal vi avvike fra det prinsippet og kompensere for ”dårlig utvikling”?
- Satse på distriktsjordbruket gjennom:
 - Målrette tilskudd mot vanskeligstilte områder ?
 - Øke satser for distriktstilskudd generelt?
 - Kombinasjon?

Noen aktuelle tiltak

- Prioritere innenfor dagens ordninger
- Justere sone for arealtilskudd (sone 5)
- Justere soner for driftstilskudd
- Justere soner for husdyrtilskudd
- Justere soner for pristilskudd
- Målrette investeringsvirkemidler
- Tilskudd til vanskeligstilte områder
- Driftstilskudd sau
- Utrede driftsvansketilskudd
- Melkekvoter

Særmerknad fra Bondelaget: Friske midler må til !

Storfegruppa:

Økt STORFEKJØTTPRODUKSJON i Norge

På kort sikt:

- Økning av slaktevekt for lette okseslakt
- Oppfôring av kalv som i dag ikke slaktes som kvalitetskalv

På litt lengre sikt:

- Flere kalver per årsku
- Økt anvendelse av bruksdyrkrysning og planmessig krysning med kjøttfe

For å stimulere til dette er viktige tiltak:

- Faglig løft
- Spesiell fokus på de tyngste kostnadsdriverne i produksjonen
- Innretning av tilskudd slik at det i sterkere grad fremmer produksjon av kjøtt framfor hold av dyr
- Utvikling av rimelige og rasjonelle bygningsløsninger
- Økt støtte til investering og finansiering av bygg og innkjøp av dyr

Bedret lønnsomhet er en forutsetning

Korngruppa: Økt norsk kornproduksjon

Forutsetning:

Dyktige og motiverte bønder med framtidstro og en forsvarlig lønnsomhet i produksjonen

- Arealer og infrastruktur
- Dyrkningstekniske tiltak
- Sorter, sortsvalg og kvalitet
- Kunnskap og kompetanseutvikling
- Rammevilkår

Budskap

Økt matproduksjon på norske ressurser

...**Norsk kortreist mat står på spill**

I verktøykassa trenger vi:

- Importvern
- Økonomiske virkemidler
 - **Tilskudd/overføringer**
 - **Priser**
 - **Investeringsvirkemidler**
- Markedsordninger
- Juridiske virkemidler

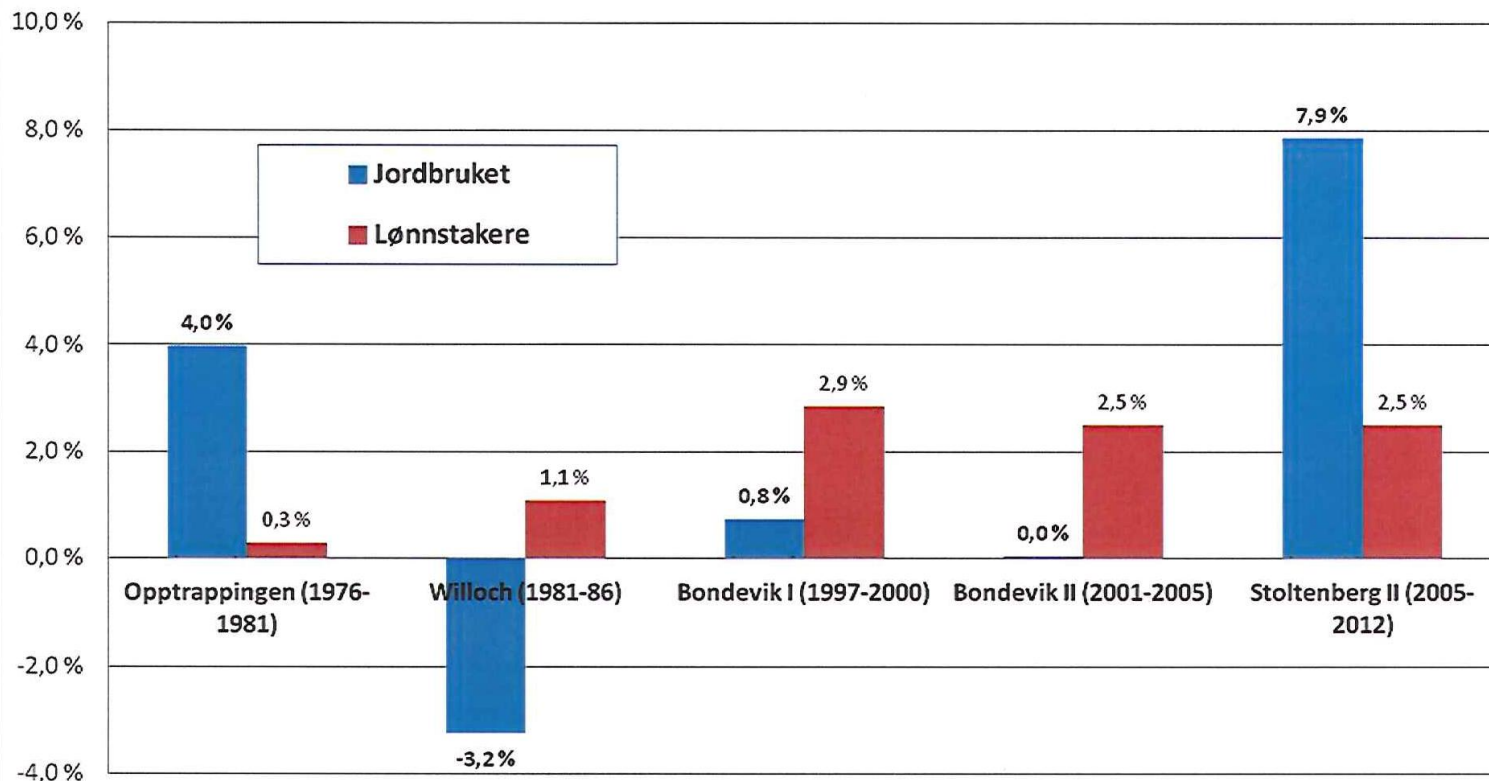

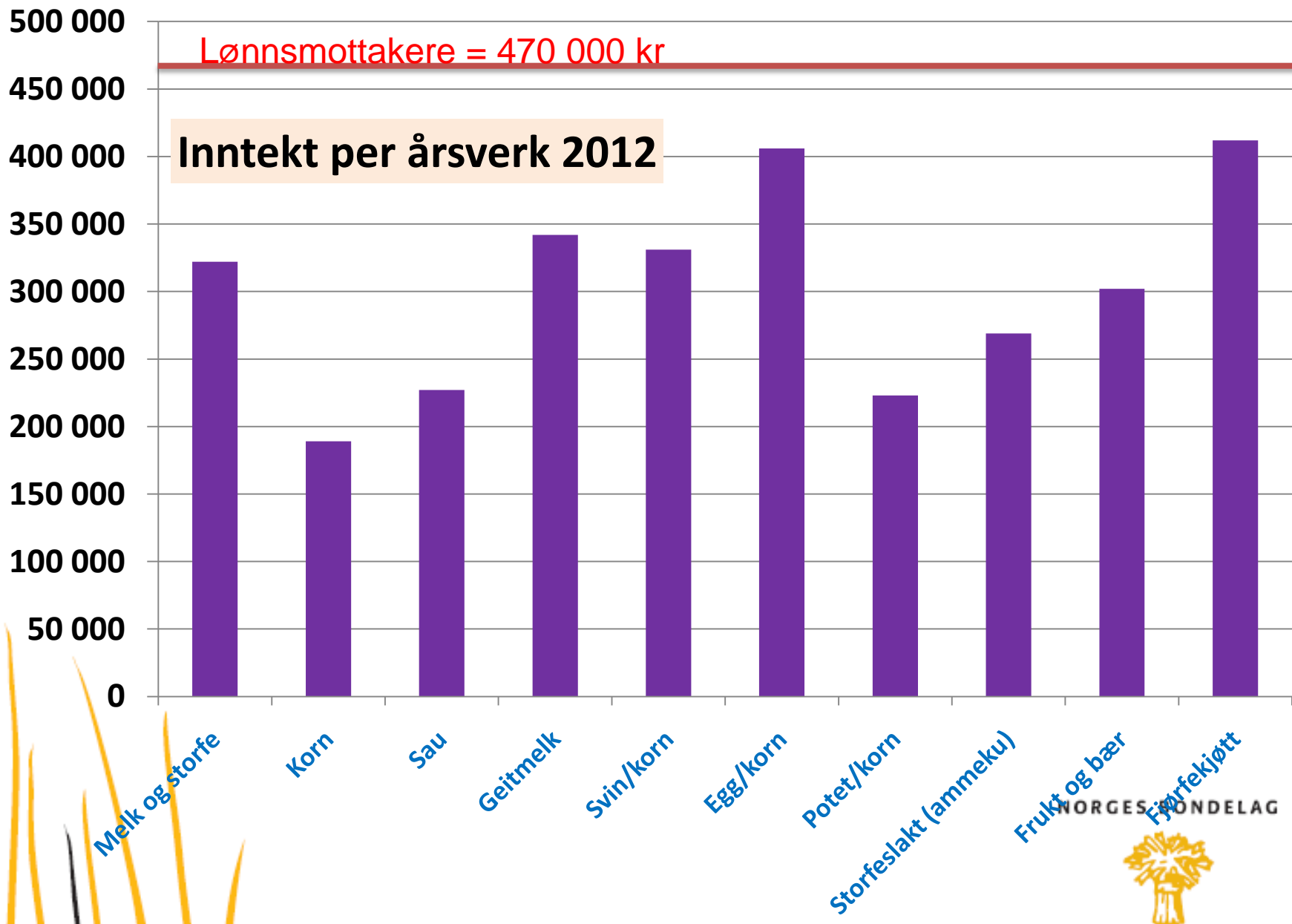
Modellen er underfinansiert

Schjøtt-Pedersens bilde av inntektsveksten i jordbruket

Gjennomsnittlig reallønnsvekst og realinntektsvekst i jordbruket pr. år i utvalgte perioder

Politisk kommunikasjon fram mot forhandlingene

For lavt inntektsnivå til å sikre økt matproduksjon

Men sentrale politikere tror ikke på tallene

Tiltak for å øke troverdigheten

- ”Personifisere” referansebrukene
- Faglige rapporter
- F.eks videoreportasjer, presseutspill, faglig seminar

Politikere møte bonden bak tallene

- Sentralt – før regjeringas budsjettkonferanse (11/3)
- Fylke - i tida fra 11/3 til 10/4

Budskap - folk flest

- Verden trenger mer mat
- Norge må øke sin matproduksjon
- Vi trenger bønder trengs for å gjøre dette
- Kjærlighet til norsk mat – gir også mye på kjøpet
- Bekymring for utvikling – men vi er klar om vi får rammebetingelser
- Inntektsnivå må være konkurransedyktig om vil skal få rekruttering

Press for sterkere satsing på landbruk

Syte og skryte?

- Bekymringsmeldinger
 - Negativ utvikling på mange felt
 - Rapporter, tall og statistikk
- Næring som er verdt å satse på
 - komplett verdikjede
 - sysselsetting
- Du får mye på kjøpet
 - nasjonale fellesgoder

Landbruk på dagsordenen – men ikke alltid slik vi vil

- Ni av ti vil ha landbruk på samme nivå
- Brudd og aksjoner våren 2012

Men mange faktorer påvirker virkelighetsoppfatningen

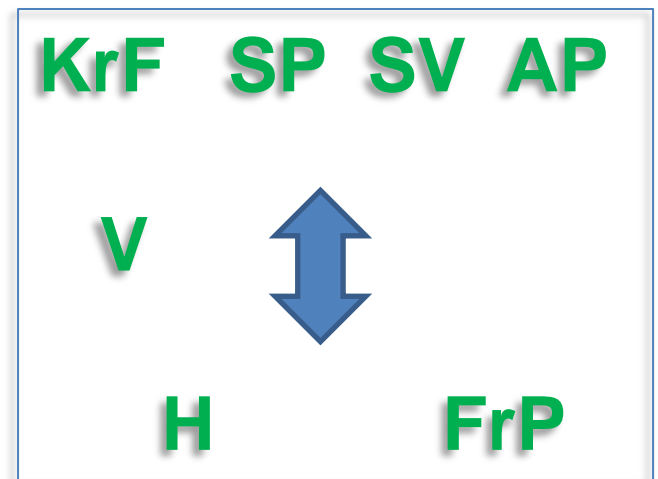
- Ostekrigen
- Pelsdyr
- Smørkrise sist vinter
- Hest er best som pålegg

Valg 2013 og partienes landbrukspolitikk

Store motsetninger om...

- Produksjonsmål – norske ressurser
- WTO-tilpassning
- Importvernet
- Markedsregulering
- Opplegget for jordbruksavtalen
- Innretning på budsjettstøtte
- Produksjonskvoter og konsesjonsgrenser
- Prisregulering på eiendommer
- Boplikt
- Jordvern

Noen aktiviteter og tiltak:

Forhandlingene og valg 2013

Plakater langs jorder - Her dyrkes....

- Plakater der folk ferdes (stier, gangveier, lang åkeren)
- Hva og hvor mye dyrkes, hva brukes produktene til
- Betydningen av norsk landbruk, hva matjord brukes til og behov for økt matproduksjon
- Befolkningsøkning – må øke med 1 % i året. All jord til matproduksjon
- God tur!
- 5-10 versjoner (produksjoner)
- Til lokallag og bønder som vil
- Kommer til våren

Kampanje 2013: **Bondevenn !**

- Lokalledd
 - finne 10 personer lokalt som fortjener tittelen **bondevenn**
 - disse får f.eks
 - Diplom – f.eks ”Bondevenn for norsk mat”
 - T-skjorter (Kjærlighet til norsk mat/Bondevenn)
 - Brosjyra ”Hvorfor produsere mat i Norge”
 - Mat – lokale spesialiteter
 - Invitere media
- Når
 - Fra 11. mars til ca 10. april

Bondevenner

- Lokale "Bondevener" kan være
 - Veterinæren, jordbrukssjefen,
 - Næringsmiddelbedrift, næringsutvikler
 - Byggefirma, transportfirma o.l
 - Kommunalsjefen
 - Kultur- og sportskjendiser
 - Miljøvernere
 - Lokale ildsjeler
 - Osv, osv

Bondevenn: Bli med og dyrk Norge

Nettbasert – rettet mot folk flest:

- Hovedbudskap visualiseres og deles på sosiale medier
 - Matproduksjon i hele landet gir kortreist mat
 - Inntekt – bonden tjener mindre enn andre
 - Utvikle distrikt – kulturlandskap og sysselsetting
- Invitere deltakere å drive gård – **ANDELSLAG** - gjennom nettet - **sosiale medier** (Facebook/Twitter)
- Seks forskjellige produksjoner – deltakere må ta stilling til hendelser som påvirker driftsresultatet
- Plakater på buss/trikk Oslo – fortelle om landbruk – og invitere til gårds – på nettet.
- Premie til beste andelslag

Gi større innsikt i bondens hverdag

Nasjonal kampanjedag 10. april

- Sentralledd og fylke
 - I Oslo og ”fylkeshovedsteder”
 - Hjelp/folk fra lokallag til arrangement
 - Traktorer med henger plasseres i løpet av natta, kan også være en ”teaser” (en opphisser) for evt aksjoner seinere
 - Bannere + plakater
 - Servere enkel smakebit av norsk mat/frokost til folk flest + budskap (flyer)
 - Ikke til alle – men som et kort ”stunt”
 - ”Alle” bruke Bonde-t-skjorte denne dagen

Takk for oppmerksomheten!

